Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

A 20 éve hulladékmegelőzéssel foglalkozó Humusz Szövetség olyan[1] elkötelezett önkormányzatok jelentkezését várja, amelyek szívesen csatlakoznának a hazai és nemzetközi Nulla Hulladékos Települések Hálózatához.

A Nulla Hulladék koncepció a hulladékgazdálkodásban megjelenő újfajta szemlélet, melynek célja, hogy ne csak kezeljük a hulladékot, de csökkentsük mennyiségét megelőzéssel, valamint felelős nyersanyag- és energiagazdálkodással. Európa-szerte rengeteg olyan példát láthatunk, ahol látványos eredményeket értek el rövid időn belül a hulladékcsökkentés terén[2]. A kezelendő mennyiség csökkentése nem csak környezeti szempontból jelent előnyt; a hulladékos hierarchia (ld. ábra) magasabb lépcsőfokaival csökkennek a költségek is, ellenben növekszik a munkahelyek száma.

Az elképzelés nem csupán elméleti, hanem gyakorlati célkitűzés. A 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról kimondja, hogy 2020-ig a háztartási és ahhoz hasonló hulladék részét képező papír-, fém-, műanyag- és üveghulladék újrahasználatra előkészítésének és újrafeldolgozásának együttes mértékét átlagosan minimum 50%-ra kell növelni, továbbá a biológiailag lebomló szerves anyagokat 2016. július 14-ig az 1995-ös érték 35%-ára kell csökkenteni (Ht. 92. §). Egy átfogó, Nulla Hulladék elven alapuló hulladékgazdálkodási tervvel ezek a célszámok könnyen elérhetővé válnak, sőt, túlteljesíthetőek. Ez utóbbira szükség is lesz, ugyanis a célszámok várhatóan folyamatosan szigorodni fognak.

Hulladékos hierarchia

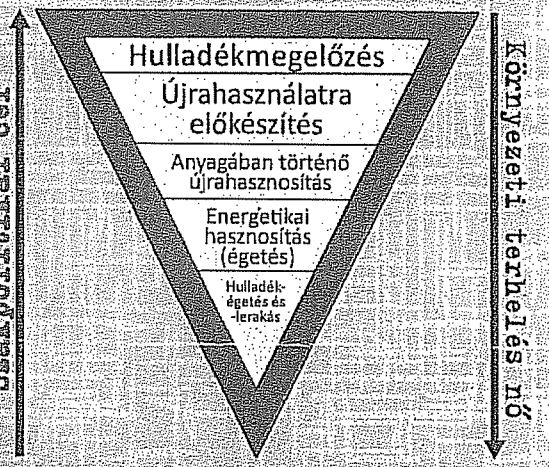

A Nulla Hulladék Karta az a dokumentum, amely a folyamat első állomását jelenti: aláírásával mutathatja ki az érdeklődő önkormányzat elköteleződését az ügy mellett, hogy a hierarchia érvényesítésével próbálja a települési szilárd hulladékból adódó feladatokat, problémákat kezelni. Ezen kívül a karta támpontot ad arra vonatkozóan, hogy milyen megoldási lehetőségek előtt áll a település, példát mutat, szakmai segítséget nyújt, továbbá bekapcsolódási lehetőséget biztosít egy jó gyakorlatokat megosztó kommunikációba. Utóbbinak fontos része a lakossági szemléletformálás, ezzel vonva be aktívan a helyi közösséget is.

Ha szeretné, hogy az Ön települése is a Nulla Hulladék Hálózat tagja legyen, vegye fel velünk a kapcsolatot a humusz@humusz.hu email címen, vagy látogasson el a www.humusz.hu/nuhukarta oldalra!

Tisztelettel:

Graczka Sylvia
elnök

HUMUSZ szövetség

Támogatja: Visegrad Fund

1 A Zero Waste Europe – amelynek a Humusz Szövetség is alapító tagja – hálózata
2 Angol nyelven olvasható esettanulmányok: www.zerowasteeurope.eu/case-studies/

NULLA HULLADÉK KARTA

E nyilatkozatot aláíró önkormányzat elköteleződését fejezi ki a hulladékcsökkentés iránt. Ennek szellemiségét követve hozza felelős döntéseit, és támogatja a pontokban foglaltak megvalósítását településén:

1. A Nemzetközi Nulla Hulladék Szövetség (ZWIA) által meghatározott, a hatályos Országos Hulladékgazdálkodási Tervben is megjelenő nulla hulladék definíció elfogadása, a megvalósításához vezető alapelvek iránti elköteleződés.

A definícióval az alapcélokat fogadja el és építi be az önkormányzat a tervezésbe. Továbbá támpontot ad arra vonatkozóan, hogy milyen típusú fejlesztések, tevékenységek követik a nulla hulladékos elveket.
"A nulla hulladék célkitűzés egyszerre jövőkép és gyakorlati iránymutatás egy olyan életmód kialakításához, ahol – a természetben zajló fenntartható körforgás mintájára – nem keletkezik végleges hulladék, mert minden, a folyamatokból kilépő anyag egy másik helyen felhasználható erőforrásként jelentkezik.
A nulla hulladék jegyében úgy tervezzük a termékeket, és úgy működtetjük a folyamatokat, hogy összességében csökkenjen a hulladék mennyisége és veszélyessége. Ebben a szemléletben nem eltemetjük vagy elégetjük az erőforrásokat, hanem megőrizzük és hasznosítjuk azokat. A nulla hulladék megvalósításával megszűnik a bolygó, az emberiség, az állatok és a növények egészségét veszélyeztető – talajba, vízbe, levegőbe történő – kibocsátás."

2. Nulla Hulladék Terv kidolgozása és integrálása a települési stratégiába.

A Nulla Hulladék Karta a települési környezetvédelmi programokban, az integrált településfejlesztési stratégiákban és a várható területi hulladékgazdálkodási tervekben is kötelezően megjelenő alapelvekre épít, ti. azok a Ht.-ben megfogalmazott hulladékos prioritásokból indulnak ki. A Nulla Hulladék Terven keresztül tehát biztosított a tervezésben a szinergia, meghatározva a fő cselekvési irányokat. Cél az is, hogy önkormányzati és önkormányzati fenntartású intézmények, közintézmények munkatársai nulla hulladékos képzésen vegyenek részt, hogy hatékonyan tudjanak eljárni.

3. Jó példamutatás – a nulla hulladék elvei érvényesüljenek a mindennapi döntéshozatal során.

Az önkormányzat többféle eszközzel is képes olyan tevékenységeket támogatni, amelyek jó példaként szolgálhatnak mások számára is. Ide tartoznak csökkenő hulladék miatt csökkenő költségek révén megmaradó források terhére adható adó- és járulékkedvezmények zöld vállalatok és lakosok számára, a zöld közbeszerzés, a ténylegesen mennyiségarányos szemétdíj, illetve a vegyes és elkülönített hulladék eltérő díjazása, vagy akár helyi Nulla Hulladék Alap megteremtése.

HUMUSZ szövetség

4. Helyi lakosokkal és civil szervezetekkel való szoros együttműködés – aktív bevonásuk a döntéshozatalba, fejlesztésekbe, akár a korszerű hulladékgazdálkodásba.

A lakosság és a helyi civilek potenciális partnerek, akik nem csak önkéntes munkával, de szakértelemmel is hozzájárulhatnak a közösségi munkálatokhoz és fejlesztésekhez, vagy akár a hulladékgazdálkodás kivitelezéséhez (pl. közösségi komposztálás). Az együttműködés egy olyan hozzáadott érték, amely révén a hulladékos költségek megint csak hatékonyan csökkenthetők.

5. A Nulla Hulladék elv aktív kommunikációja – intézményeken belül és lakosság körében egyaránt.

A szemléletformálás akkor a leghatékonyabb, ha minél több szinten és helyen jelenik meg: az oktatási intézményektől kezdve a helyi médián át a közösségi terekig. Ebben a kommunikációban is partner az önkormányzat és a civil szervezetek. Előreláthatóan 2015-ben civil szervezetek pályázhatnak majd KEHOP forrásokból szemléletformálási tevékenységre. A technológia adta lehetőségeket csak a tudásátadás mellett lehet hatékonyan kihasználni (pl. szelektív gyűjtés fokozása), adott esetben környezeti tanácsadó pontok segítségével.

6. Helyi komposzthálózat kiépítése, képzés a helyes komposztálásról.

A házi és közösségi komposztálás mellett fontos cél, hogy a helyi intézmények biológiailag lebomló hulladékára is megoldást találjon a település, illetve megfelelő tudást, eszközöket biztosítson mindenki számára annak érdekében, hogy az uniós kötelezettségeknek is megfeleljünk. A szerves anyag lerakóktól való eltérítésére várhatóan 2015-ben írnak ki KEHOP pályázatot önkormányzatok számára.

7. Szelektív gyűjtőhálózat kiteljesítése minél több hulladékáramra, a keletkezés helyszínéhez minél közelebb.

Ide konkrét hulladékgazdálkodási intézkedések tartoznak, amelyek elősegítik, hogy a településen keletkező hulladék minél nagyobb hányada térüljön el a lerakóktól és égetőktől, ezek veszélyessége csökkenjen. Ennek hatékonyságát növelheti a házhoz menő szelektív gyűjtés, hulladékudvarok, újrahasználati központok létesítése, lakosságtól a veszélyes hulladék begyűjtése stb. Ezek közül többre is lehet majd pályázni az KEHOP keretében az aktuális tervezési időszakban.

8. Megelőzést és újrahasználatot népszerűsítő programok támogatása.
Rengeteg olyan lakossági, civil kezdeményezés létezik már, amelyek a tárgyak, eszközök hulladékká válását előzik meg pl. adományboltok, cserebere börzék, garázsvásárok, bolhapiacok, javítóműhelyek. Ezekhez támogatást nyújthat az önkormányzat helybiztosítással, de akár a kommunikációban, szervezésben is segédkezhet. Ezek zöme egyszerű szervezési kérdés, alig igényelnek

beruházást, sokkal inkább önkéntes munkát, összefogást, azonban többre is juthatunk velük a hulladékcsökkentés szempontjából, mint a „hagyományos technológiai fejlesztésekkel".

9. Nulla Hulladékos Települések Hálózatába belépés, részvétel a tevékenység bemutatásában és jó gyakorlatok megosztásában.
A hálózat tagjaként lehetőség van más települések tapasztalatait megismerni, jó gyakorlatokat gyűjteni, tanulmányutakon részt venni. A közös tudásmegosztással hosszútávon biztosított a siker elérése hazai és nemzetközi szinten is.

10. Éves jelentéstétel a hálózat tagjai felé az elért eredményekről.
Beszámolók készítésével nem csak a hálózat felé számol el az önkormányzat, de biztosítja azt is, hogy időben követni tudja az eredményeket, következtetéseket tudjon levonni a jövőbeli tevékenységekre és célokra vonatkozóan. A beszámolók esetében nem cél a túlzott adminisztráció, sokkal inkább a megosztott tapasztalatok gyakorlati hasznára építünk, amellyel az önkormányzatok egymást is segíthetik.

A _____ település képviseletében kijelentem, hogy csatlakozunk a Nulla Hulladék Kartához.

Kelt:

_____

polgármester

Kapcsolattartó adatai:
Név:
Beosztás:
Cím:
Telefonszám:
Email:

Kérjük, a dokumentumot szíveskedjenek megküldeni a Humusz Szövetség címére: 1111 Budapest, Saru u. 11.

HUMUSZ szövetség